

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Levekårsutvalg	33/10	11.10.2010

Sign.	Eksp. til: Kunnskapsdepartementet
-------	--------------------------------------

Saltdal kommunes uttalelse vedr. NOU 2010:7 Mangfold og mestring.

Foreliggende dokumenter:

- Høringsbrev fra kunnskapsdepartementet dat. 21.06.10
- Uttalelse fra Stokke kommune dat. 06.09.10
- Notat vedr. forslag til kommunens uttalelse dat. 05.10.10

Sakens bakgrunn

NOU 2010:7 Mangfold og mestring. Flerspråklige barn, unge og voksne i opplæringsystemet er sendt ut på høring med høringsfrist 01.11.10.

Ovennevnte utredning er omfattende og berører flere sektorer. Man har derfor innhentet deluttalelser fra flere enheter og samlet disse i ovennevnte notat. Notatet legges frem som forslag til Saltdal kommunes uttalelse.

Det vil bli gitt nærmere orientering i møtet.

Rådmannens innstilling

Fremlagte notat vedtas som Saltdal kommunes uttalelse til NOU 2010:7 Mangfold og mestring.

Saksprotokoll i Levekårsutvalg - 11.10.2010

Behandling:

Enstemmig vedtak:

Fremlagte notat vedtas som Saltdal kommunes uttalelse til NOU 2010:7 Mangfold og mestring.
--

Notat

Til: Levekårsutvalget
Kunnskapsdepartementet

Fra: Mary-Ann Meisler

Referanse
2010/1286

Dato
05.10.2010

Høring fra Saltdal kommune på NOU 2010:7 Mangfold og mestring. Flerspråklige barn, unge og voksne i opplæringssystemet.

Saltdal kommune vil med dette gi denne tilbakemeldingen:

Kap 7. s. 89 – 121: Barnehage

NOUen er sendt alle barnehagene. Rognan og Trollskogen barnehage er spesielt blitt bedt om å se på dette. På grunn av kort høringsfrist er det vanskelig å gå i dybden av stoffet.

Følgende kommentarer fra enhet barnehager til høringa:

TIDLIG INNSATS:

- slås fast som viktig prinsipp i innledningen s 11, og barnehagens betydning nevnes på s 89, 99 og 102
- denne betydningen gjenspeiler seg ikke i forslag til tiltak
- fokus på skolen er stort: se s 16, kolonne 2, s 17, kolonne 1. Barnehagen nevnes nesten ikke her.
- Barnehagene fokuserer på tid og kompetanse som nøkkelfor å lykkes. Vi støtter forslag på kompetansetiltak, men vil minne om at der trengs folk til å utføre jobben. (jfr tilskuddsordningene under)

BARNEHAGEDELTAKELSE

- I Saltdal går alle bosatte flyktningebarn over 1 år i barnehage. Dette uten kjernetid.
- Ved HERO mottak i Saltdal driver mottaket barnehage for mottakets barn og for bygdas bosatte. Vi vil støtte forslaget om rett til plass, men hos oss har mottaksbarna plass.

MORSMÅLSLÆRERE

- I en kommune med knapt 5000 innbyggere, er antall flyktninger lavt (50) Disse er spredt over mange ulike språk. I praksis betyr dette at det rett og slett ikke finnes ledige folk som kan jobbe som morsmålslærere. Dette er den viktigste grunnen til at små kommuner ikke benytter tilsluddet til morsmålstrening men må finne andre gode tiltak.

TILSKUDD TIL NYANKOMNE OG TIL BOSATTE FLYKTNINGEBARN.

Viser til F-02 2009.

- Nyankomne: Her får man tilskudd bare hvis en har over 3 barn pr år. I vår kommune handler der stort sett om 1 – 2 barn pr år. Vi mottar derfor ikke tilskudd men har fortsatt utgifter til særskilt tilrettelegging for disse ungene. Vi foreslår tilskudd fra barn nr 1.
- Tilskudd for å bedte språkforståelsen: Vi mottar kr 5.000 per barn per år for denne gruppa. Totalt pr år utgjør dette kr 72.000,-. Det er dråpe i havet i forhold til behov. Store kommuner vil ha stordriftsfordeler fordi de kan bygge opp et team på dette området. En får ikke store stillinga ut av 72.000,-. Saltdal brukte av egne midler i 2009 kr 300.000 på tiltak rettet mot bedre språkforståelse hos innvandrerbarn og veiledning av foreldre. Dette var kun mulig på grunn av øremerkede midler fra staten til generelt styrking av barn med særskilte behov. Denne øremerkinga faller bort fra 2011. Derfor er kommuneøkonomien til syvende og sist den som legger lista for hvor godt vi vil lykkes med Mangfold og Mestring. Det øremerkede tilskuddet bør gi høyere satser for de første 20 barna, og denne satsen bør økes fra 5000,- til 30.000,- pr barn.

SPRÅKKARTLEGGING:

- Vi er enige i betenkningene omkring overdrevet kartlegging og fokus på mangler hos barn. Personalet må gis tid og kompetanse til å observere og finne ut hvilke barn som trenger særskilte tiltak på språk.
- Når det gjelder barn som ikke går i barnehagen bør denne kartlegginga utføres av helsestasjonen og ikke av barnehagen.

Kap 8 Grunnskole

- Vi ønsker bedre kartleggingsverktøy. De som finnes i dag er ikke god nok.
- Læreplan for grunnleggende norsk bør ikke bli obligatorisk
- Leksehjelp til alle minoritetsspråklige
- Å få til morsmålsopplæring for elevene er krevende i små kommuner som vår. Nettbasert morsmålsopplæring er heller ikke lett når vi ikke har veiledere som behersker språket. Sitat s. 143: *I de tilfellene der elevene har så dårlige norskkunnskaper at de ikke kan følge undervisningen når den gis på norsk, for eksempel nyankomne og andre minoritetsspråklige elever med svært avgrenet norskkunnskaper, så har de rett til morsmålsopplæring og tospråkligfagopplæring i en overgangsperiode.*
- Begrepstrening er svært viktig for denne elevgruppen.
- Ordforråd og bakgrunnskunnskap er viktige for alle elever i alle fag, bør være obligatorisk med ”lesing” i alle fag for alle elever
- Elever som kommer direkte fra utlandet bør først gis et tilbud i innskolingsgruppe. Dette er vanskelig på små plasser hvor det gjerne kommer kun en. Bør samles sentralt før de sendes ut til de små kommunene.

Kap 12. Introduksjonsordning og oppløring i norsk og samfunnskunnskap.

I avsnitt 12.2.2 sies det at integreringstilskuddet skal, sammen med blant annet tilskudd til oppløring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, blant annet finansiere kommunenes gjennomsnittlige utgifter til introduksjonsprogram for nyankomne innvandrere. Integreringstilskuddet skal dekke kommunens gjennomsnittlige utgifter i bosettingsåret og de fire påfølgende år til blant annet sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering, arbeidstrening, barnehagetjenester og kultur- og ungdomstiltak.

Integreringstilskuddet er idag kr 147.500,- pr. voksen. Introduksjonslønn er idag kr 151.282.- pr år pr deltaker i introprogrammet. Det sier seg selv at integreringstilskuddet er for lavt i forhold til det å kunne drive et fullverdig introduksjonsprogram med hensyn til sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering mv. De økonomiske virkemidlene fungerer ikke i tråd med det som forventes.

Kap.15.4 Økonomi, avsnittet og kapittel 15.5.4. Oppsummering

Saltdal kommune er vertskap for asylmottak på Rognan. Det medfører at kommunen har ansvar for å gi barn i grunnskolealder som bor i mottaket skoletilbud etter Opplæringsloven.

I avsnittet Grunnoppløring slås det fast at ”Det er et eget øremerket tilskudd til oppløring av barn og unge asylsøkere”... ”Målgruppen for tilskuddsordningen er barn og unge asylsøkere i grunnskolealder som har rettigheter etter Opplæringsloven § 2-1”

Tilskuddssatsen er kr 68 910 pr år. I avsnittet slås det fast at ”Tilskuddssatsen til grunnskoleoppløring for barn og unge asylsøkere i statlige mottak ligger under gjennomsnittlig elevkostnad i ”

I kapittel 15.5.4 ”Oppsummering(s.325) konkluderer utredningen med :”Generelt sett er satsene i dagens tilskuddsordning for oppløring av barn i asylmottak for lave og må høynes”

I tillegg viser kartlegging av elevene at de har store tilretteleggingsbehov, alt fra nivå A til nivå D. Tilretteleggingen er ressurskrevende. De nødvendige ressursene lar ikke lar seg ikke dekke opp av tilskuddssatsen. Saltdal kommune støtter konklusjonen om å høyne satsene og det særskilt fordi en gjennomsnittlig elevkostnad ligger på om lag en netto 86 364. Her bygger vi på tallene fra Saltdal kommune.

Et annet moment er at tilskuddssatsen er statisk, og ikke tar hensyn til elever med særskilte behov som etter hvert får en sakkyndig uttalelse. Røklund skole har i flere tilfeller mottatt elever som har vært i denne situasjonen. Saltdal kommune mener at det må innføres særskilte ordninger som gjør refusjon av reelle utgifter til disse elevene mulig. Og det gjelder både barn og voksne.

Oppsummering

Saltdal kommune ser nødvendigheten av det følgende:

- Tilskuddssatsen til grunnskoleoppløring for barn og unge asylsøkere i statlige mottak justeres i forhold den gjennomsnittlige elevkostnad
- Problemstillingen rundt de kostnadskrevene elevene i mottak tas med i det videre arbeid med forholdene rundt flerspråklige barn, unge og voksne i opplæringssystemet, slik at kommunene kan få dekket de reelle utgiftene de har til denne elevgruppen

Kap 15.5.2

Grunnoplplæring

s.12

Rettsgrunnlag

Vi mener det bør tilføres midler slik at vi kan gi de unge under 18 år et fullverdig tilbud slik vi hadde tidligere. De bør få rett til grunnskoleopplæring.

Det vises også til barnekonvensjonen 15.3.3 Vi mener det opplæringstilbudet som vi nå gir til de unge strider i mot konvensjonen. Dette er nevnt i 15.3.3 FNs barnekonvensjon art.28

Vi er enige i at opplæring i venteperioden, uavhengig av asylsaken, er veldig viktig. De fleste unge kommer med mangelfull utdanning fra heimlandet og er svært motivert til å få begynne på skolen. Ungdommene er i en sårbar livssituasjon, de trenger forutsigbarhet og faste rutiner i hverdagen

Til 15.5.3

Norskopplæring for voksne asylsøkere.

Vi foreslår et styrket tilbud ,spesielt for voksne som har lite eller ingen skolegang fra sitt heimland. Spesielt for alfaelever er 250 altfor lite. Mange blir sittende lenge i mottak etter avsluttet skolegang .

Til 15.5.4

Oppsummering

Nødvendig kompetanseheving.

Vi støtter forslaget om kompetanseheving for lærere og skoleledere, og at det må tilføres midler. Erfaringsutveksling er også viktig.

Utvalgets forslag til tiltak.

Vi støtter punktet om at ungdom som kommer til Norge før de fyller 18 år bør få rett til grunnskoleopplæring.

Erfaring viser at samarbeid mellom skolen, personale og helsesøster ved enslige mindreårig mottak (EM) er av stor betydning.

Tidligere tilskuddsordning for ungdommer mellom 16 og 18 år bør gjeninnføres.

Vi støtter forslaget om å vurdere et utvidet opplæringstilbud til asylsøkere som har gjennomført 250 timer og som fortsatt bor i mottak, spesielt gjelder dette alfaelever.

Med hilsen

Mary-Ann Meisler

Ass. rådmann